

สมพล ศิริรัตนพฤกษ์ : การเข้ารับการรักษาอันเนื่องมาจากยาในผู้ป่วยสูงอายุ แผนกอายุรกรรม โรงพยาบาลรามาริบัติ (DRUG-RELATED HOSPITAL ADMISSIONS IN ELDERLY PATIENTS OF MEDICAL WARD AT RAMATHIBODI HOSPITAL). คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : บุญบา จินดาวิจักขณ์, Ph.D., สิรินทร ฉันทศิริกาญจน, M.D. 96 หน้า. ISBN 974-662-917-4

ผู้ป่วยสูงอายุส่วนใหญ่ใช้ยาหลายชนิดจึงมีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดอาการไม่พึงประสงค์จากยา ความไม่ร่วมมือในการใช้ยาและการเข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาล ทั้งนี้ยังไม่มีการศึกษาถึงสาเหตุที่ผู้ป่วยสูงอายุเข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลรามาริบัติ การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาอุบัติการณ์และสาเหตุของอาการไม่พึงประสงค์จากยาและความไม่ร่วมมือในการใช้ยาที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาล การศึกษาคำเนินการที่โรงพยาบาลรามาริบัติโดยการรวบรวมข้อมูลจากแฟ้มประวัติผู้ป่วยสูงอายุและการสัมภาษณ์ผู้ป่วยหรือผู้ดูแล ในการศึกษาระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม 2541 และ 31 ธันวาคม 2541 คัดเลือกผู้ป่วยเข้าในการศึกษาได้ 331 คนจากผู้ป่วยสูงอายุที่เข้าพักรักษาตัวในหอผู้ป่วยอายุรกรรม 2 หอ เป็นผู้ป่วยชาย 151 คนและผู้ป่วยหญิง 180 คน มีอายุเฉลี่ย 70.4 ± 7.8 ปี ผู้ป่วยร้อยละ 73 รับประทานที่แพทย์สั่งจ่ายโดยเฉลี่ยคนละ 4.4 ชนิด อุบัติการณ์ของการเข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลที่มีสาเหตุเนื่องมาจากยามีค่าร้อยละ 18.1 โดยร้อยละ 11.2 เป็นการเข้าพักรักษาตัวด้วยปัญหาของอาการไม่พึงประสงค์จากยา และร้อยละ 6.9 เป็นปัญหาความไม่ร่วมมือในการใช้ยา อาการไม่พึงประสงค์ส่วนใหญ่ที่พบในการศึกษาเป็นอาการข้างเคียงของยา โดยพบภาวะระดับโซเดียมในเลือดต่ำ ภาวะมีเลือดออกในระบบทางเดินอาหาร และอาการไออย่างรุนแรง ยาที่เป็นสาเหตุของอาการไม่พึงประสงค์ที่พบได้แก่ยาขับปัสสาวะ ยาด้านอักเสบที่ไม่ใช่สเตียรอยด์ และยากลุ่ม angiotensin converting enzyme inhibitors สาเหตุของการเข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลที่สัมพันธ์กับความไม่ร่วมมือในการใช้ยา เกิดจากการได้รับยาน้อยเกินไป โดยผู้ป่วยส่วนใหญ่ให้เหตุผลถึงความไม่เข้าใจในการใช้ยาโรค จนนำไปสู่การหยุดใช้ยา กลุ่มยาที่ทำให้ผู้ป่วยต้องเข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลเนื่องจากความไม่ร่วมมือในการใช้ยาที่พบมากที่สุดคือยารักษาโรกระบบหัวใจและหลอดเลือด

ผลการศึกษาสรุปได้ว่าอุบัติการณ์การเข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลเนื่องจากอาการไม่พึงประสงค์จากยาและความไม่ร่วมมือในการใช้ยาสามารถลดลงได้ด้วยการศึกษาใช้ยาที่มีการพิจารณาเลือกขนาดยาที่เหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละรายและการให้คำปรึกษาแก่ผู้ป่วย โดยเฉพาะความสำคัญของความร่วมมือในการใช้ยา

4036978 PYCP/M : MAJOR : CLINICAL PHARMACY ; M.Sc.in Pharm.
(CLINICAL PHARMACY)

KEY WORDS : ELDERLY / GERIATRICS / HOSPITAL ADMISSION /
HOSPITALIZATION / ADVERSE DRUG REACTIONS /
NONCOMPLIANCE / PHARMACIST

SOMPOL SIRIRUTTANAPRUK : DRUG-RELATED HOSPITAL
ADMISSIONS IN ELDERLY PATIENTS OF MEDICAL WARD AT
RAMATHIBODI HOSPITAL. THESIS ADVISORS : BUSBA CHINDAVIJAK,
Ph.D., SIRINTORN CHANSIRIKARNJANA, M.D. 96 P. ISBN 974-662-917-4

Polypharmacy is common in elderly patients. Accordingly, elderly patients are at risk of adverse drug reaction, drug noncompliance, and finally hospital admission. Whether the cause of hospital admissions of elderly patients at Ramathibodi Hospital is related to drugs or not has never been elucidated. The purpose of this study was to determine the incidence of adverse drug reactions and drug noncompliance and their causes, and whether these were related to hospital admissions. The study was conducted by review of daily medical records followed by interviewing patients or their caregivers. Three hundred and thirty one patients (151 men and 180 women) admitted to two medical wards during 1st August 1998 and 31st December 1998 were included in the study. Their mean \pm S.D. age was 70.4 ± 7.8 years. Seventy three percent of them took an average number of 4.4 prescribed drugs per patient. The incidence of drug-related hospital admissions was 18.1%. Of these, 11.2% were related to adverse drug reactions and 6.9% were related to drug noncompliance. Side effects was the major type of adverse drug reaction found in the study. These included hyponatremia, gastrointestinal bleeding, and severe cough. Drugs identified to be the causes were diuretics, non-steroidal anti-inflammatory drugs, and angiotensin converting enzyme inhibitors. Underuse of drugs was the major type of drug noncompliance detected during the patient interview. The most commonly stated reason of noncompliance was misunderstanding leading to stop taking drugs. Drugs commonly implicated in noncompliance-related admission were those used for cardiovascular disorders.

It is concluded that adverse drug reaction and drug noncompliance-related admissions could be minimized by prescribing drug and dosage regimen that are individualized, and providing counseling to patients that emphasizes the importance of drug adherence.